

az emberek, ha lenne telefonvonal, hívnám a várost, de nincsenek vezetékek, nincsenek vezetékek a fák között, csak az emberi vijjogás szeli ketté az állott levegőt a háztetők fölött. Csak egy pukkanás, az vóna a feloldozás, minden le-hullana, még a csillagok is, má' nincs mivee' kaparásznom a falat, túrom a konténert, nem tudom, mióta, holvanmá', kiszúrom a szemét, nem is hullani, ömölni fog a retina, a szembogár, elmossa a pillákat az akarat, holazistenbe', holazördögbe', Pipó anyja is visszagyühet ide, hozzánk, a faluba, hét átkozott napja sípol a világ, megvan, itte' van, gyühettek vissza macskák, kilövöm a szemét, a kereszt alatt, a kereszt alá állok, már rég éhen vesztek, szomjan vesztek, minek visítotok, síkíhattok eleget a túlvilágon, itt, a kereszt alatt, a térgyemen, itt, a puszka elsült.

LÁSZLÓ ERZSÉBET

A világ táncol a szélben

LÁSZLÓ ERZSÉBET (1979) Tordas

Ez egy iszonyú zsúfolt nap volt. Menjünk visszafelé. Először is mindjárt itt lesz ez a néni, aki fekszik az úttesten, mozdulatlan. Körülötte gyülekeznek az emberek, dudálnak az autók. A Checkpoint Charlie egyik kávézója előtt állok, nagyon figyelek, hogy el ne szalasszak semmit.

Ez életem legboldogabb napja.

De kezdjük akkor. Amit én tudok, előre szólok, azt nem fogod elhinni, mert nem tudja senki. Lehet, hogy azt gondolod, itt áll ez a srác az utcán, átlagos, kicsit talán furcsa is, hogy nem néz egyenesen rád, csak lefelé vagy az ég felé.

Igen, ez vagyok én, és teljesen jól tájékozodom így is, nem értem, miért kellene máshogy csinálni. A cipőm orra és a térdem magassága közötti 45,3 centiméteres sávban elhelyezkedő tárgyak alapján mindenhová eltalálok. Illetve sokkal jobb lenne, ha csak a háztetőket nézhetném, mert azok nem változnak, mindig ugyanott vannak, míg egy postaláda tartóoszlopát áthelyezhetik, vagy a szemégyűjtők is máshová kerülnek néha, arról az eldobott euróról nem is beszélve, ami egy teljes héten át feküdt egy fa alatt a sárba taposva. Titkos gyönyörűséggel figyeltem, amíg valaki fel nem szedte. Ez a Wilhelm Peck Strassén történt, azóta nem is járok arra.

A tudományom a következő, nem ez, amit itt elmondtam: például itt van ez a néni, alig néztem rá, de máris tudtam, hogy meg fog halni.

Állok a Checkpoint Charlie-n, ahogy minden nap hétfőtől péntekig 13.15-től 14.00-ig. Ilyenkor mennek az emberek ebédelni, amit az étkezdék és éttermek ajtaján kiáramló szag alapján állapítok meg, mivel benézni nem szoktam. Nálam szendvics van. Ugyanazt szeretem enni hétfőtől péntekig, rántott húsos szendvicset salátával, majonézzel, ahogy a magyar mami csinálta mindig, amíg élt.

Csodálatosak az épületek itt is, az ereszek elegánsan, formailag kifogástalanul rajzolják körbe a háztetőket. Az ujjammal körbe is szoktam futni a látványon, annyira szép. Felfelé nézek, mivel ott van az útkereszteződés kiteljesedése, a kereszt, mely kis térré szélesedik, és odafent kitérül.

Tudom, hogy mikor váltanak át a lámpák, milyen ritmusban kap zöldet a Friedrichstrasse például. Arra emlékeztet, amikor a magyar mamival Mozartot hallgattunk. Tadamm, tadam-tadam-tadam, piros, sár-ga!

És akkor ma, ami tényleg egy zsúfolt nap volt, jött ez a néni, nem láttam, hanem hallottam a másik oldalról, ugyanis mobiltelefonon beszélt, és nagyon hangos volt, németül karattyolt valamit. Nem értettem, nem akarom érteni. Nem beszélek németül. Magyarul is csak akkor, ha százszor meg-gondolom.

Befordult a sarkon egy taxi. Rendszáma: BMR 2018. A volánnál egy 184 cm magas barna hajú, kissé kopaszodó férfi görnyedt, és a rádióadók között válogatott. Hírek, közúti balesetek, nyolcvanas évek slágerei, komolyzene, egy Police-számot felismert, de ahhoz nem volt hangulata. Tovább: Mariah Carey énekelt, ebbe kicsit belehallgatott, mivel ez volt a felesége kedvenc dala. Körülbelül fél éve zárult a válási procedúra. Az asszonyé lett a lakás, a gyerek, neki maradt a taxi és egy addig bérbe adott garzon. Keserűen elmosolyodott. Pedig jó asszony volt.

Nem volt utasa, de aznapra már meg is volt a fuvarral, talán még egyet megcsíphet a központtól, aztán vége. Nem sietett, és nem is koncentrált úgy a forgalomra, ahogy máskor, ezért vette észre azt, amit lehet, hogy máskülönben nem, és akkor az én délutánom és az életem is máshogy alakul. Éreztem, hogy a veríték lassan ellepi a homlokát, mert nem szerette a légkondicionálót, sokszor fejfájást okozott neki. Ezért ha üresben volt, nem járatta.

Honnan tudtam én mindezt, kérdezheted. Hát ez az! Úgy tapasztaltam, hogy képes vagyok dolgokat előre látni, de nem mint valami szélhámos mondom én ezt, hanem tényleg. Ebbéli képességem körülbelül úgy írható le, mint ha azáltal, hogy kivonom magam az emberek hétköznapi tevékenységei közül, és figyelmemet fűszálakra, oszlopokra és eltaposott eurókra korlátozom, képessé válnék a körülöttem lévő emberek bőrébe bújni. Látom kívülről a szándékaikat és belülről a vágyaikat. Igen, talán ezzel tudnám ezt az egészet a legigazabban leírni. De csak akkor működik, ha akarom.

Mivel a szokásos program alapján 13.15-kor már ott álltam a kávézó előtt, kezemben a rántott húsos szendviccselel, szememet lesütve, amikor hirtelen felkapva az ég felé rágás közben, kiválóan érzékeltem mindazt, amit a sarkon beforduló sofőr érzett és gondolt.

Ő is felfelé nézett. Sőt, a másik oldalon hangosan karattyoló néni is felfelé kezdett bámulni, miközben egyre csak darálta: ja-ja, ja-ja. Pont, mint a magyar mami, amikor elesett, és csak nézett rám: jajajaj. Én akkor leültem mellé, és a kezét néztem. Akkor is előre tudtam, mi fog történni, de az egy másik eset. Hagyjuk ezt.

Szóval mindenki egy irányba nézett, és azt hiszem, nyugodtan mondhatom, hogy csodálatos valamit láttunk. De mielőtt elmesélném, pontosan mi történt, hadd mondjam el, miért is állok én minden héten hétfőtől péntekig 13.15-től 14.00-ig a kávézó előtt. Értsd meg, akkor világos lesz minden, mert összeérnek a szálak.

Az van ugyanis, hogy délelőttönként Friederikával tornázom 9.00-tól 10.00-ig. Aztán átsétálok a napközibe, ahol egy ezerdarabos puzzle kirakásával foglalatokodom. Nem tudom, mit fog ábrázolni, de az összeillő részek megtalálása nagyon jó móka, és az összeillesztés mindig elégedettséggel tölt el. Mikor végzek, sosem nézem meg a kirakott képet, hanem udvariasan a mellettem némán figyelő Gregorra nézek, aki erre felugrik, és összerontja, amit kiraktam. Így másnap újra megismételhetem a bravúrt, nem kell mindig új kirakót venni, ezt még a magyar mamival... mindegy, sosem érek a végére.

Az egész évre kivetítve kétféle útvonalam van, melyen nagy kerülőt téve megyek haza. Az egyiket hagyjuk, mert az az őszi-téli, most nyár van. Szóval ilyenkor minden áldott nap a Checkpoint Charlie felé teszem meg szokásos sétamát, és a kávézó előtt eszem meg az ebédet is. Ilyenkor kevesebb a turista errefelé, mindenki eszik valahol, így még könnyebben lehet zavartalanul egy helyben állva figyelni az ég felé. Oda, ahol reggeltől estig egy földgömb mintára festett, DIE WELT (a világ) feliratú hőlégballon lebeg békésen a magasban.

A világot jelképező ballon tizenöt percig lebegtet körülbelül nyolcvan méter magasságban huszonöt pénzes turistát. A kilátás mesés, és a ballon belsőjét melegítő gázláng ki-be kapcsolgatásának felzúgó hangja extra izgalommal szolgál a léggömb utasainak. Dél tájban kisebb a sor, de ilyenkor is mindig vannak vállalkozó lelkek. Nekem ez a tökéletes látnivaló az ebéd mellé. Hipnotizál szinte a gömbforma, a kötelek szabályos fonódása a kosáron, a gépezet fűjtatása, a léggömb lassú felemelkedése. Ismerem mindhárom vezetőjét is: van a hórihorgas Max, a köpcös Odo és a szemüveges Walter. Ha Max van a kosárban, akkor a csinos lányok hangosan vihognak, mert csak úgy ontja a vicceket. Odo sokat magyaráz, mutogat, Walter pedig mindig kicsit magasabbra meg úgy tíz perc után, hogy az utasokban felmenjen az adrenalin.

Csak az időjárás befolyásolhatja az utasok és a felszállások számát. Legjobb a szelíden napos, szélcsendes idő, de itt, Berlinben gyakori a szél is. Van, akit a szeles idő visszatart a léggömbözéstől, de sokaknak csak egy kis pluszt ad a szórakozáshoz. A kosárból visongást hoz felém olyankor a szél.

Tehát állok és nézem a ballont, lassan majszolva, közeledik a taxi, a néni is felfelé néz, a szél pedig egyre erősebben fúj. Kezd összeállni a kép, mint a kirakós, nem? Ha jobban belegondolsz, a jövőbe látás képessége valójában az idő fogalmának kissé egyéni, mondhatni, eredeti megközelítéséből fakad. Az idő olyan számomra, mint a fólia, amelybe a rántott húsos szendvicsemet csomagolták. Ha megettem a szendvicset, lassan gombócot csinálok belőle, és élvezettel elhajítom. Az idő is ily módon gyűrhető és kisimítható, tehát olyan felület, amely a gyűrődés hatására önmagával több ponton érintkezik.

Vegyük például a mai zsúfolt napot még egyszer, ígérem, utoljára jövők ezzel. Itt állok az idő-fólia közepén, mint a szendvicsem, még elfogyasztása előtt. Az idő beburkol, ha kinyújtom a kezem, érzem a délelőttöt, itt éppen lelkesen tornázok Friederikánál, a puzzle-t rakosgatom, aztán lerobban egy busz, várni kell, majd gyalogni, útlezárások, emitt egy tüntetés, sietnem kell, nyugtalan vagyok, félek, hogy elszalasztom a déli nyugalmat, a lebegő ballon látványát. Aztán kicsit jobban kinyújtom a kezem, akkor a reggelit eszem az idő-fólia azon részén, megiszom a kávémat, és gondosan elengedem a fülem mellett a német mama egyhangú monológját. Valójában nem mondtam igazat, értem ám, amit ezek németül karattyolnak, csak nem szoktam rá figyelni. Vagyis betéve tudom, hogy a német mama engem egy átoknak tekint, és türelmetlenül várja a napot, amikor üresedés lesz egy szociális otthonban, és megszabadulhat tőlem. Cöcöcö, nyugodtan hallgatom, tudom, hogy nincs igazza. Én sosem izgulok semmi miatt, tudom, hogy mikor jön el az én napom. Német mama – vagy Oma, ahogy ő szereti szólítani magát – nem is sejt semmit, amit én a fólia-idő ismerete révén tudok. Azt hiszi, hogy hülye vagyok. Nem is tévedhetne nagyobb.

Mindennek kulcsa, a mai nap alakulásában főszerepet játszó időjárás egyre rosszabbra fordult a reggeli csalóka szélcsend után. Már csak ezért is izgatottan vártam, hogy odaérjek a térre, hiszen a ballon rossz időben még érdekesebb látványt nyújt, a belepakolt extra nehezekek és a kissé alacsonyabb maximális magasság dacára imbolyogni szokott.

Mikor ideértem, már tudtam, hogy ma valami különlegeset fogok látni. Éreztem, hogy a halál megérkezett a Checkpoint Charlie-ra. Felnéztem, és ak-

kor már egyre jobban fújta a szél, hajlítgatva annak a néhány fának az ágait, mely az út szélén betonnal körbevett négyszögekben vegetált. Gondoltam, talán ma is megbillen kicsit a hőlégballon kosara. Láttam még gyerekefejeket kukcskálni a peremén, ahogy a ballon egyre magasabbra szállt.

Aztán valami történt. Valószínűleg a kiegyensúlyozás nem volt tökéletes, és a kötelek közül is kioldódott kettő ugyanazon az oldalon. A kosár tényleg megbillent, de egyből látszott, hogy nem a szokásos módon himbálózik. Egyre nagyobb kilengéssel csapkodta a szél jobbra-balra. Szakadozottan hordta felém a gyerekek sikoltozását. Egyre többen álltak meg, mindenki a haját tűrögette a szeméből, mivel a szél már gonoszul süvöltött. A ballon köteleinek végénél kétségbeesett kapkodást lehetett látni, mindenki próbálta a szerkezetet stabilizálni.

A néni is felnézett, ahogy mindenki. A taxisofőr is. Így már fékezni se tudott, amikor a néni lelépett a kocsi elé. Elütötte, és elrántotta a kormányt is. A levegőt betöltötte a fék csikorgása, a gumi szaga és újabb sikoltások. Ahogy a taxi irányt változtatott, könnyedén leléptem én is a járdáról, mindegyre felfelé bámulva a hőlégballon varázslatos táncát figyelve. Így akartam mindig, készen álltam rá, hogy a fejem felett vitustáncot járó világ látványával lépjek át a következő szintre.

A néni, akit elütöttek, Oma volt. Tudtam, hogy előttem fog meghalni, még ha csak egy perccel is. A taxi siklása lelassult ugyan, de az ütközés ereje még képes volt engem felemelni, hogy egy kicsit közelebb repüljek az égen elszabadult gyönyörű gömbhöz. Már tudom, milyen érzés szabadnak lenni, és drukkolok, hogy a ballon összes kötele elszakadjon.

Ha az idő-fólia hasonlatnál maradunk, akkor könnyen megértheted, hogyan is következhetett be a halálom. A fólia ugyanis nem végtelen. Ahol behajtod az elejét, oda hajtod a végét is. Így csomagoltam be magam is ebbe a mai napba, amely a halálommal ért véget. Boldog vagyok. Oma elhalványul a látómezőm sarkán, a ballon pedig csak táncol, egyre csak táncol. Látványát szomjasan bámulom, csodálatos. Várom, hogy végképp elszabaduljon, és akkor talán az utasok is megnyugszanak, felszállnak a mennyekbe, ahogy én is. Becsukom a szemem. Én is lebegek.

Tordas, 2016. augusztus 19.

